

19. številka.

"EDINOST."
 izhaja po trikrat na teden v šestih izdanih ob **torkih, četrtekih in sobotah**. Zjutranje izdaje izbaša ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — **Obojno izdanie stane:**
 za jedan mesec L. — 40, izven Avstrije L. 40
 za tri meseca . . . 2.60
 za pol leta . . . 5.
 za vse leto . . . 10.
 Na naročbe brez priložene naročnine se
 ne jemijo ozir.

Posebni številki so dobivajo v pro-
 дажajnicah tobaka v Trstu po 2 nr.,
 izven Trsta po 3 nr. Sobotno večerno
 izdanie v Trstu 6 nr., izven Trsta 5 nr.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorško.

EDINOST

Za Šukljejem Višnikar.

I.

Le roi est mort; vive le roi! Šuklje je odstopil, Višnikar nastopa! -- tako smo vsklikali, ko smo prečitali program, ki je razvil kandidat Višnikar pred svojimi volili v Novem mestu, Metliki in Černomljiju.

Izginil je stari in glasni pevec iz koalicijске utice, prifrčal je mesto njega nov pevec in nam na ves glas zapel — staro pesem.

Odstopil je bivši poslanec Šuklje s parlamentarnega pozorišča, ali njegova umetnost ni zamrla žnjim, ampak vse kaže, da nam ostane ohranjena za poznejše robove. Za to hočejo skrbeti njegovi epigoni. Skrbi in predvidnosti gospoda dvornega svetnika vso čas: ni se lakomiljeno legel k počitku na dvornosvetovalsko blazino, ampak ukrenil je popred, da pride njegova parlamentariška dedičina v prave roke. Takó delajo vsi razumni in za trajen obstanek svoje „hiše“ zavzeti gospodarji.

Glavnim dedičem parlamentariške ostaline bivšega gospoda poslanca Šukljeja je menda določen ribniški gospod sodnik in kandidat za dolenska mesta za prihodnjo državnozborsko volitev.

In gospod Višnikar je nastopil to dedično po vseh pravilih parlamentarnega in konstitucionalnega življenja: razvil je svoj program, v katerem ne pogrešamo nijednega komadiča iz inventarja ostaline Šukljejeve.

Vse, vse je ostalo pri starem, le oseba gospodarjeva se je menjala. Kdo bi hotel odrekati zaslzeno priznanje sedanjemu gospodu dvornemu svetniku — dobro si je vzgojil svoje epigone.

O parlamentarcu Šukljeju izrekli smo že pred par dnevi svojo sodbo: kranjski separatist je bil, kakoršnih si le morejo želeti oni, ki nočejo, da pride avstrijsko slovanstvo do pravega ugleda in do take moči, kakoršna bi bila primerna številu Slovanov in pa žrtvam, kje dopričašo isti zadržavo; pri vseh svojih zdavnostih je bil vendar toli malenkosten, da je za malo dosledno žrtvoval veliko; posebljeno zanikovanje je bil onega velika načela, koje nam mora biti sveto, ako hočemo, da pride naša narodna individuualnost do popolnega razvoja — načela v zahodnosti med rojaki slovenskimi, ne glede na okolnost, v kateri pokrajini bivajo, in petem vzajemnosti se sorodnimi slovenskimi plemeni, v prvi vrsti pa s plemenom hrvatskim, kojega usoda na Primorskem je nerazdržno spojena z našo usodo.

Za Šukljejem se nam oglaša Višnikar: nov pevec, staro pesem.

PODLISTEK.

Gradisčarjeva Francika.

(izv. novelica).

Jedajst let in pol je minulo za temi malenkostnimi dogodki. —

Še tisto leto, ko sem odšel v Ljubljano, preselil se je oče na boljše službeno mesto, kjer ga je pa nenadljano — baš pred mojo maturo, — zadela srčna kap. Zapustil mi je le dobro imo in — veliko knjižnico, polno knjig in časnikov.

Nazvlic temu nisem šel v „črno šolo“. — Marica, poznal sem pač tebe! — Mati ni javkala spoznavši tekom let sama, da nimam poklica za „gospoda“, za katerega me je bila odmenila že takrat, ko sem ležal še v plenici.

Rekla je le: „Sam si bodi pomočnik, — saj vidis, še štiri imam, da jih vzredim in vzgojam s pičlo pokojnino!“

Sicer nobene žale besedice. — Vedel sem pa, da trpi njen duša, ker sem jej po-

Po tem kratkem uvodu treba, da posvetimo par besedi programu gospoda kandidata Višnikarja. Kakor pri Šukljeju ne vidimo tudi pri Višnikarju nikjer pravega narodnega vznosa, nikjer navdušenja za kulturne potrebe naroda slovenskega; ampak iz vsakega stavka nam zveni ambicija tega kandidata, da postane dober zastopnik lokalnih interesov svojega volilnega okraja. Nenamakljivo težo tiše tudi g. Višnikarja ob tla nazori in vpliv g. Šukljeja, da se nikakor ne more popeti na višino pravega slovenskega zastopnika. Ista tesnosrčnost, isto ozko obzorje.

Gosp. Višnikar noče peti slave — tako pravi — koaliciji in vendar je v resnici poje tako slavo, kakoršno bi mogli peti le takemu sistemu, ki je meso iz našega mesa. Gospod kandidat trdi namreč, da bi bile razne predloge, katerih veliko važnost priznavamo tudi mi brez pridržka, pokopane za mnogo let, ako se razbije sedanj zistem.

Na čast gospodu Višnikarju si moramo misliti, da ni dobro premislil, ko je zaklical v svet to usodno sodbo — sodbo, v kateri je izražena abdikacija vseh onih, ki bi hoteli urediti državo našo na podlagi popolne jednakopravnosti. Kajti vsak razumen človek si mora te besede tolmačiti tako, da je brez nemških liberalcev nemogoč zistem, ki bi bil sposoben za veliko in pozitivno delo. Koliko poniranje! Torej le pod vodstvom kapitalistično židovske stranke je pričakovati blaginje demokratičnemu, konservativnemu narodu slovenskemu!

V podkrepljenje svoje trditve je navel gospod Višnikar davčno reformo, kazenski zakon, civilni postopek in volilno reformo. Vsa ta vprašanja postavil je ta kandidat na račun koalicije. Tu pa je gospod Višnikar posegel malo predaleč v svojem navdušenju za sedanj zistem ter je popolnoma prezrl notoriško istino, da so vsa ta vprašanja dedčina grofa Taaffe-a in da bi bil tudi ta poslednji — in najbrže hitrejje — dognal vse to, da ga niso strmoglavlili s priporočjo gospoda Šukljeja — mentorja gosp. Višnikarju — in njegovega kerdele v tem trenotku, ko se je lotil največjega in najnovejšega vprašanja — volilne preosnove. Zato pa smo kar strmelj, ko je g. Višnikar zagovarjal koalicijo sklicevajše na volilno preosnovo. Kakor da ne bi vedel ves svet, da se je koalicija zasnivala le v ta namen, da se prepreči ista volilna preosnova ter da se nemškoliberalna kapitalistična stranka tako reši popolne pogube. Gola resnica je torej, da so oni slovenski poslanci, ki so pomagali zasnovati koalicijo, šli na limanice našim najhujšim nasprotnikom, a sedaj nam prihaja g. Višnikar z zatrdom,

kopal najsvetlejši vzor, skoro toliko, kot takrat, ko so je položili soproga v „jamico tib“! — A zatajevala se je.

Bil sem si torej sam pomočnik in moj ded, grajski logar. — V boji za napredok in obstanek, in v ljubezni do tebe, Marica, pa mi je ginila slika Gradiščarjeve Francike bolj in bolj, dokler mi ni izginila popolnoma iz spomina. Zadnje, kar sem slišal o njej, je bila smrt njenega očeta.

Tisto leto, ko se je pritepla kolera celo na Kranjsko, obolela sta tudi v mojej rojstveni vasici dva moža: — obubožani kmet Lukac, katerega so nazivali radi vedenega zarenja „dunajski fijakar“, — pa pisar na zagi v Zabri, — Franckin oče.

Ker se je bila Franckina sestra omozila v Zapotok, ostale sta z nadušljivo materjo same v nekej koči, kamor sta se morale umakniti po dohodu novega pisarja. Francika pa je postal šivilja.

Že sem stal pred končnim izpitom, ko sem dobil od mater

vko, da me želi

da treba ohraniti koalicijo — to „manje zloradi vprašanja volilne preosnove!“ To se vendar pravi stvari postavljati na glavo.

Aksijom torej, da je koalicija neizogibno potrebna za rešitev velikih vprašanj, je povsem krv in neutemeljen, ker govore proti istemu dejstvu. Mar ni bila prejšnja večina — brez nemških liberalcev — sposobna za veliko delo, dokler ni grof Taaffe ozloviljil naroda českega — tem, da je jeho koketovati z nemškimi liberalci. Mar ni ista večina dognala najtežavnejšo nalogu: mar ni odpravila kronični deficit — to pristno dote nemško-liberalnega gospodarstva —, mar ni uredila zopet državno gospodarstvo, mar ni rešila državo propada, do katerega so jo priveli — nemški liberalci, ampak je povzdignila kredit iste na tako stopinjo, na kakoršni ni bil morda še nikdar popred?!!

Vse to je dosegla prejšnja večina in bi bila izvestno še dosegla velikanskih uspehov, da se ni grof Taaffe izneveril svojemu prvotnemu programu. In vse to ne le brez nemških liberalcev, ampak ukljub iistem! In ko se je v oktobru leta 1893 grof Taaffe zopet spomnil svoje velike naloge, ko se je lotil zares patriotskega dela — volilne preosnove — bili so zopet isti nemški liberalci prvi po koncu, da mu vržejo poleno pod noge. Sedaj pa se oglašajo epigoni g. Šukljeja z naukom, da je sodelovanje nemških liberalcev državna potreba, kateri morajo tudi Slovenci žrtvovati svoje politične in kulturne interese! G. Višnikar ni sicer reklo tega izrecno, ali stvar je taka, da vsakdo, ki zagovarja koalicijo, dela v prilog nemško-liberalni in židovsko-kapitalistični stranki.

Nemški liberalcem se menda niti sanjalo ni nikdar, da bi jim kdaj take poklone delali — Slovenci!

Političke vesti.

Deželni zbori. Nasprotje med odsekom in vladom v deželnem zboru tirolskem se je zopet pojavilo. V seji dne 10. t. m. je večina odsekova odklonila predlog vlade o črni vojski. Kolikor poznamo vztajnost Tirolcev, moramo misliti, da bode morala še odnehati v marsičem.

Kriza v Gorici. Iz Gorice nam pišejo dne 11. t. m.: Danes popolnove imela sta slovenski in italijanski klub seje, da bi se dovršila pogajanja. Akoprem se je izrazil včeraj načelnik italijanskemu klubu dr. Pajer, da Lahj sprejmejo in pripoznamo vse slovenske zahteve ter da se zadovljiv, ako se jim dovoli neka svota za izsušenje furlanskega močvirja, naimenovan „Nondina“ pri Fin-

moju na smrt oboleli ded videti. Po zimi se je bil prehladil na lov. Tako sem se morel po skor dvanajstletni odsotnosti zopet vriniti v rojstno vas.

Nekega popoldne, ko je zadrela slavnost ded v svojem naslonjači, napotil sem se na sprehod. Sredi Zabri me doteče ženica.

„Oh, Francek, ali me več ne poznaš? — Pa kak gospod si že postal; — tako brado imaš že kot tvoj pokojni gospod papá!“

V prvem hipu sem bil nekam nevoljen ob tem prepričaznem nagovoru neznane mi stare žene, — a takoj nato sem jo spoznal: bilo je babica, ki je i meni pomagala na svet! —

„Ej mati, stari smo stari; skoro bi vas več ne spoznal!“

„Pa ne zameri, Francek, da te tikam! — Stara sem že štirinajstdeset let, — najstarejša sem v vsej fari!“

„No, toliko pa vam nisem prisodil, mati. Še boste živel, še!“

Oglas je računa po tarifu v penitu; saj naslov z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsegava naravnih vrstic. Poslana osmetnica in javnorazpis, delnični oglasi itd. se računajo po pogodbah.

Vsi dopisi naj se pošljajo vrednemu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Kopiji se ne vredajo.

Naročnina, reklamacije in oglase sprejema upravitelj ulica Molina pievale klet. 8. II. nadst. Odprtje reklamacije so proste postnine.

„Edinost je moje!“

micelu, so danes odločeno odbili zahteve Slovencev, in sicer na razumljiv način. V sredo bo zadnja seja, katera se pa ne udeleže slovenski poslanci. Zbor bo zaključen. Deželni glavar se od povred. Danes so Italijani ves dan razpravljali v odsekih — sami med seboj. Ko so slovenski poslanci ob 5. uri naznani delnemu glavarju, da ne pridejo več k nobeni seji, je skušal okrajni glavar pridobiti naše poslance za nova pogajanja, a tiso odklonili vse, ker so osvedčeni, da jih Lahj vodijo le za nos. Tak izid se je pričakoval splošno in ljudstvo popolnoma odobrilo korak naših poslancev, do katerega jih je prisilila laška intoleranca in laško samooblastvo. Zakrivil je vse načelnik italijanskemu klubu, dr. Pajer, kateri ima menda namen, prisiliti deželni glavarja, da odstopi, kajti dr. Pajer ne more pozabiti, da je bil on pred grofom Franom Coroninjem deželni glavar. Najprvo toraj tržaški, zatem istrski in sedaj goriški deželni zbor. Živeli. Omne trium est perfectum!

Iz Spleta došla je senzačna vest, da je uvela sodna preiskava proti vsem onim, ki so podpisali poziv na tabor, na kojem se je imelo govoriti za združenje Dalmacije s Hrvatsko. Med podpisanci so tudi 4 spletki odvetniki ki so bili določeni kot kandidati za bodoče volitve v deželni zbor. Ako se je res uvela proti njim sodna preiskava, potem seveda jim bude težko kandidovati.

Ljudsko štetje v Bosni in Hercegovini. Njeg. Veličanstvo presvetli cesar je blagoizvolil dovoliti, da se bode v Bosni in Hercegovini v letu 1895 vršilo štetje ljudi in najbolj koristnih domačih živali. Štetje se prične dne 22. aprila in bude trajalo do 22. maja.

Mladočenski poslanci v deželnem in državnem zboru imeli so dne 10. t. m. skupno posvetovanje, kojega so se udeležili tudi zupni možje mladočenske stranke. Shod je pregledal in odobril besedilo volilnemu manifestu, ki so proglaši takoj po sklepnu deželni zbor. Zajedno so določili, kako je postopati mladočenskim poslancem v državnem zboru glede na davčno in volilno reformo.

Položaj na Ogerskem. Ministrski predsednik ogerski, baron Banffy, je baje povodom svojega bivanja na Dunaju zatrdil Njegovemu Veličanstvu, da je vsprem prečakana zagotovljena ter da pride v magnatski zbornici do kompromisa glede na cerkveno-političke predloge.

Iz Budimpešte javljajo zajedno, da se je baron Banffy, ki je bil imenovan ministrskim predsednikom, obvezal: da bode deloval na združenje vseh opozicionalnih strank, priznavajočih sedanje državno pravno

„Misliš? Glej no, to me pa veseli, saj še rada živim . . . pa ti že več, saj si doktor! Glej no!“

Zenica mi je zadovoljnoredovedno zrila v obraz ter prisiljeno pokašljevala; takoj se mi je zdalo, da ima še nekaj na srcu, a da ne more s pravo besedo na dan.

„Mati, ali bi še kaj radi? — Kar počeve?“

Bistro me je pogledala ter prikimala s svojo sivo glavo.

„Glej no, saj bi te res rada nekaj prosila.“

Segel sem v zep. „Ne ne . . . glej nô, tega ne mislim, saj se mi ni slabo godilo, od kar sem na zemlji; sedaj pa živim, da ne zamenjam z nikkom v vsej fari. — Saj več, vse gospodarje in gospodinje in še skoro vse vaske otroke sem prinesla na svet, in sedaj so mi hvaležni, vse hvaležni. Glej no, zneso mi skupaj moko, masti, krompirja, repe, želja, — vsega imam zadost. Glej no, ti si pa misliš, da beračim!“

(Dalje prič.)

razmerje; da uvede cerkveno-političko preosnovo kolikor le mogoče prizanesljivo za prizadeta veroizpovedanja; da pomiri národnost ter stori konec njih agitacijam.

Kako hoče zadostiti tej poslednji obvezni, to vedi sam Bog! Baron Banffy naj bi pomiril národnosti, on, ki je najnajši med najhujšimi šovinisti madjarskimi. Kdor hoče mititi razburjenje in vznemirjene, ta mora biti najprvo sam miroljuben in — pravičen. Takih lastnosti pa bi zastonj iskali med možnimi, ki so vzrasli v šoli najbrutalnejše nestrnosti. In da je Banffy res vzrasel v taki šoli, dokazal je dovelj že tedaj, ko je kot veliki župan pritiskal uboge Sahse.

Ruskim poslanikom na Dunaju je sedaj baje določen knez Dolgoruki, ker je dunajski dvor odločno odklonil sedanjega poslanika v Carjemgradu Neliča.

Različne vesti.

Spremembe pri pošti. Poštni tajnik dr. Karol Reuss v Trstu dodeljen je trgovinsku ministerstvu na Dunaju (osrednje vodstvo). — Poštni asistent Fran Bartoš v Gorici šel je v pokoj. — Poštni asistent Fran Sornig v Trstu odpovedal se je svoji službi.

Zmaga Slovencev na Koroškem. Pri občinskih volitvah v Medzorju na Koroškem zmagali so Slovenci v III. in II. razredu z vsemi glasovi; v I. razredu bila sta voljena 2 Slovencev in 1 nemški liberal.

Čudna metamorfoza. Bilo je pred dvemi leti, ko so gori v V. okraju divjale vse fužije volilne borbe. Kot kandidata stala sta si nasproti pohlevan sin naroda svojega, g. Ivan vitez Nabergoj in pa „prav i oče naroda slovenskega“ — ta naslov si je namreč sam nadel don Andreja Pacor. In glej nevhaležnosti tega sveta: zmagal je skromen sin nad ponosnim očetom! Ali glej zopet veliko čudo: mož, ki je bil v volilni borbi oče naroda slovenskega, prelevil se je v kratki dobi dveh let v vernega sina italijanskega naroda! Vsaj tako je zagotovil isti don Pacor, ko se je opravičeval nedavno pred italijanskimi — židi radi silne pregrehe, da je podpisal zaupnico svojemu — škofu!!

Ali to ni čudna metamorfoza, da je iz očeta slovenske naroda postal sin italijanskega naroda?! Ali bodisi kakor hoče: mi smo si vsakako v sorodstvu z italijansko gospodo: naš „oče“ je njihov „sin“! Ne vemo sicer, v katerem „kolenu“ je to sorodstvo, ali sorodstvo je vendor-le. Po takem je res, da imamo na Primorskem prepri v družini! No, hudega menda ne bode, kajti skrbel bode že „oče“, da pomiri svoje otroke se svojimi — očeti.

Zupnik Mosé in Italijani. Zares gnušna je bila komedija, kojo so uprizorili naši tržaški židje, ko je umrl pokojni zupnik svetjakobški, don Karol Mosé. Zlorabljali so spomin pokojnega zupnika, da prirede pristno laško demonstracijo. Ne samo sovraštvo do slovanske duhovščine, ampak sovraštvo do duhovščine sploh, je bil pravi povod temu grdemu činu. Kajti uverjeni smo, da tej goščini niti do tega, da imajo dovoljno število italijanskih — pravih duhovnikov —, ampak oni hočejo imeti tudi v cerkvi političkih somišljenikov, pri čemer jim je čisto vsejedno, ali je ročnik Italijan ali Slovan po rodu. Zato našo trditev je pokojni Mosé uprav klasična priča: obožovali so ga, dasi je bil po rodu Slovenc. Da dokažemo to, nam ne treba drugega, nego da se sklicujemo na njega bližnje srodnike, med katerimi sta državni poslanec Ivan vitez Nabergoj in posestnik Gregorič na Greti! V takem sorodstvu se pač ne porajajo Italijani! Ne Italijan po rodu, ampak Slovenc z italijanskim mišljenjem bedi, ako hočeš, da ti naša gospoda prirede demonstracijo ob odprttem grobu!

Viva Italia! Ti besedi sti bili te dni zarezani na mizo v c. kr. poštnem poslopiju v Trstu. Mizo so seveda odstranili takoj in jo nadomestili z drugo. Posebnega razburjenja sicer ne provzročajo več taka izivanja, ker smo jih že — vajeni. Omeniti pa smo moralni ta dogodek iz razloga, ker se je pisalo in govorilo, da so Slovenci nedavno po vandalski porezali naslonjač in polomili uro v omenjenem poslopiju. Mi smo že takrat takoj primereno zavrnili tako grdo obrekovanje,

dokazivši, da sta omenjena zlikovec Lahona po mišljenju in čustovanju, danes pa moramo vprašati: je mar tudi besedi „Viva Italia“ urezal v mizo slovenski „barbar-nestrpnež“ — morda zato, ker n i v i d e l v poštnem poslopiju n i j e d n e g a s l o v e n s k e g a n a p i s a ? ! Kaj tacega misli bilo bi — pneumeum! Denimo, da bi bil res hotel kak Slovan na tak ne baš pošten način ovskovčiti Avstrijo, napisal bi bil najbrže — tako mislimo: „Živelja Slovenija“, ali „Živelja Hrvatska“?

Ali nam se dozdeva, da so do takega sedu pripomogli se svojo popustljivostjo oni, katerim bi bila dolžnost ščititi avstrijsko misel.

Glavno novačenje v Trstu. Letošnje glavno novačenje v Trstu bode dne 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8. in 9. marca, vsak dan od 8. ure zjutraj naprej, v pomorski vojašnici (Via Lazzaretto vecchio) in to v tem-le redu: Dne 1., 2. in 4. marca pridejo na vrsto v Trst pristojni mladeniči I. starostnega razreda (letnik 1874.), dne 5. in 6. pa oni II. razreda (letnik 1873.). III. razred (letnik 1872) pride na vrsto dne 7. in 8. marca, ter konečno dne 9. marca vsi dotični novačenju podvrženi, ki n i s o p r i s t o j n i v T r s t .

Vesela straža. Pišejo nam iz Starega Trga pri Poljanah z dne 10. t. m.: V Radencah ob Kolpi obolel je nek gospodar za osepnice. Okolo dotične hiše postavili so stražo, da ni mogel nihče k bolniku, a pazili so tudi v hiši, da se mu ne približa nihče od lastne njegove družine. Ko je dotični bolnik okreval toliko, da je mogel vstati iz postelje, kratil si je čas s tem, da je sviral na „harmoniko“. Začuvši pred hišo v mrazu stoječi „stražarji“ razne „polke“ in „valčke“, katerih elektrizirajoči zvoki so prihajali iz bolnikove hiše, sprigli so se po dva in dva ter se veselo sukali da si ogrejejo otrpljene. „Bolnik“ je improvizoval plesno zabavo, „straža“ se je zabavala. — Škoda, da ni bilo navzočih še par „stražaric“, t. j. deklet, pa bi imeli pravi improvizovani „plesni venček“. Saj je sedaj predpust!

Pevsko društvo „Zarja“ v Rojanu vabi na veselico s plesom, katera bode prihodno soboto dne 16. februarja 1895. sodelovanjem veselčnega odseka „Rojan pos. in konsumnega društva, v prostorih tega poslednje imenovanega društva. Vspored: 1.) Mangold: „Moj zavičaj“, zbor. 2.) F. S. Cimperman: „Odlomek“, deklamacija, deklamuje g. Pavla Venuti. 3.) H. Satner: „Nazaj v planinski raj“, mešani zbor. 4.) Vilhar: „O zakaj si se mi vdala“, samospev tenorja s spremljevanjem glasovirja. 5.) A. Nedved: „Moja rožica“, čveterospov. 6.) Vilhar: „Uzor“ mešani zbor. 7. Mendelsohn: „Pesem brez besed“, čveterorocno za glasovir. 8. Sachs: „Novi Salomon“, šaljivi trospev s premjevanjem glasovirja. 9. Vilhar: „Kam?“ samospev baritona s spremljevanjem glasovirja. 10. „Krojač Fips“, šaljiva igra v jednem deljanji 1. Po odmoru „ples“, ki bode trajal do jutra. Začetek ob 8. uri zvečer.

Ker je čisti dobiček namenjen v korist društvenemu zakladu za vzdrževanje narodnega petja, in ker so pevska društva velike važnosti za razvoj naravnega mišljenja po tržaški okolici, upati je obilo udeležbe iz mesta in okolice.

Med raznimi točkami prodajejo se številke za srečkanje z bogatimi dobitki po 10 kr. Ustopnila k veslici in plesu 40 kr., sedeži 20 kr. Preplačila se s hvaležnostjo sprejemajo. K obilni deležbi najljudnjene vabi

Društveni odbor.

Veselica pevskoga društva „Velesila“ v Škednju višila se je 2. februarja zvečer kaj krasuo in v občo zadovoljnost. Udeležba bila je obilna, tako, da je kar gneča bila v prostorni in okinčani dvorani. Dasi je bila pot skrajno nepovoljna vsled obilice nadležnega blata, vendar so prihitali mnogi gostje in odlični rodoljubi iz Trsta, da se udeležte te lepe domače veselice. Od miline se je topilo slehernemu sreču, videčemu ta naš priprsti, nepokvarjeni narod, kako vesel hri skupaj, kako pristojno se vede, s kakim zanimanjem sledi točki za točko bogatega vspreda. Izbrano rešili so svojo naloge toliko povči, kolikor tamburaši „Trž. Sokola“. Sosebno lepo, da ne pravim, najlepše je bilo petje mešanega zabora (mladenči in dečki). Zdelo mi se je, da slišim kak ruski zbor. Doklamovala je pa „Staro mater“ J. Paglia-

ruzzi-ja gdč. Vekoslava, tako čustveno in jasnim izgovarjanjem, da si misli slišati isto tugujočo „staro mater“. Res divno. Tudi „vesela igra“ ponosa se je lepo ter provzročila obilo smeha. — Veselici je sledil ples, ki je dosegel svoj vrhunc z narodnim „Kolom“. Rajalo se je v pozno noč — ali do rane zore. — Želite bi bilo le, da se kje po Vel. noči, recimo, zberemo zopet pri jednak veselici, kajti take zabave razveseljujejo sreč, bistrijo um in blažijo dušo. —

Izobraževalno prava - varstvena in podporno društvo je imelo minolo soboto svoj ples v dvorani „Tržaškega Sokola“. Vsape je bil povolen v morálnem in gmotnem pogledu; želite bi le bilo, da bi tržaško občinstvo se bolj zanimalo za to važno društvo. Vodstvo društva izreka svojo zahvalo v prvi vrsti „Tržaškemu Sokolu“, potem pa deputacijam tega društva, „Delalskega podporno društva“ in „Trž. podp. in bralnega društva“, ki so počastile veselico. Zajedno se zahvaljuje plesovodji Babudu, vsom davorateljem in vsem onim, ki so pripomogli veselici do ugodnega vespeha.

Mika Poljak, predsednik.

Samomor. 30letna Šivilja Antonija Giovannoni, hči vratarja hiše št. 7 v novi ulici, zaprla se je po noči na včeraj v svojo sobico, postavivši kraj postelje posodo z žarečim ogljem. Strupeni kislenik, ki se je razvil iz oglja je seveda umoril žensko. Zjutraj našli so jo mrtvo, a misleči, da je v nesveti, pozvali so zdravnika z zdravniške postaje, kateri pa seveda ni mogel več obuditi mrtvega trupla. Govori se, da se je nesrečnica umorila zaradi tega, ker je izgubila neznatno sveto denarja, kateroga je bila prihranila, da plača obrok za kupljeni šivalni stroj. Človeško življenje torj za bornih par goldinarjev.

Mednarodni lopovi. O nevarni tatovski zvezzi, karero je zasledila policija v Budimpešti, kar je provzročilo mnogo senzacije po vsej Evropi, javljajo iz Budimpešte: Obtožno gradivo proti zaprtim lopovom naravnega od dne do dne, kajti sleherni dan prihajo nove ovadbe iz raznih velikih mest, ovadbe, tičoče se velikih tatvin, katere imajo na vesti seveda v prvi vrsti Papakosta, Affedakis in Stallo. Preiskava dognala je, da morajo imeti omenjeni trije, že zaprti lopovi, še najmanj šest sokrivcev in „zveznikov“, katerim je deloma policija že na sledu. Rozo Stern, katera je s svojo ovadbo o sumljivem vedenju Affendakisa spravila policijo na pravi sled, dobi v kratkem več nagrad, ki so bile objavljene dotičnemu, kateri pomaga policiji na sled tem novarnim tatovom. Vladimirja Rističa, ki je sedaj zaprt v Trstu, prepeljejo baje v kratkem v Budimpešto. — Sedaj pričela je preiskava proti nekemu Gjorsinu Panaretu, kateri je 5. v tej „zvezzi“.

Preiskava o umoru dr. Rothzlega. Te dni omenili smo v našem listu na kratko da so našli na Dunaju odvetnika dr. Rothzlega umorjenega na barbarsk način v njegovi pisarni. Zaprli so Rothzlegovega sollicitatorja Eichingerja, kateri je, kakor smo že sporočili, že priznal, da je res umoril svojega gospodarja. Eichinger trdi, da je ubil odvetnika v jezi, ker mu je očital neko neverjetje, preiskava pa je deloma že dognala, da je bil umor premisljen in pripravljen. Zaprli so tudi Eichingerjevo ženo Fani, rojeno Rabinowicz. Eichinger je sin jako dobri rodbine; s prva posvetil se je vojskemu stanu. Dovršil je kadetno šolo topništva na Dunaju; 1891. leta bil je kot nadporočnik v Przemyslu. Tam je spoznal svojo sedanjeno ženo, pobegnil z njo na Dunaj, kjer se je poročil z njo, opustivši vojsko službo.

Knez — minih. Včeraj storil je v Pragi oblubo kot menih knez Edvard Schönburg. Mladi knez je sin podpredsednika avstrijske gospodske zbornice. Star je še le 22 let.

Nezgoda. Sinoč padel je 70letni zidar Anton Strucjan, stanovanec pri sv. Ivanu hšt. 93, blizu gozdčka Farneto ter si zlomil o padu desno nogo. Mimočoči ljudje našli so stokajočega starca ter iz pisarne Tramvajske družbe pozvali po telefonu zdravnika z zdravniške postaje. Le-ta dal je ponesrečenega prenesti v bolnišnico.

Pretep. Po noči na včeraj naleteli so stražarji v ulici alla Teza na težaka Battistutta, očeta in sina. Sin je bil okrvavljen in imel je dolg nož v roki. Stražarji odveldli so mladega Battistatta — ima 18 let — v

zapor. Nikakor pa ni hotel povedati, kdo ga je ranil in zakaj. Iсти stražarji poizvedeli so, da je bil pretep v ulici Sette Fontane. Sli so tje in našli so drugega težko ranjenega; ta je bil 21letni težak Josip Oberster, stanovanec v ulici della Fabrica hšt. 3. Vzeli so ranjenega s seboj in pozvali zdravnika, kateri je obvezal težko rano, potem pa so odvedli tudi Obersterja v zapor. Niti ta ni hotel povedati, kdo ga je ranil in zakaj. Govori se pa, da sta se mladi Battistatta in Oberster sprila zaradi tega, ker je Oberster ljubinkoval z Battistuttovo sestro, kar pa bratu ni bilo po volji.

Policijsko. Minolo noč popeval je „sekret“ raznih rokodelskih pomočnikov v novej ulici. Prisledki stražarji pretrgali so improvizirani ponočni „koncert“, „pevec“ pa so spremili tje, kjer morajo molčati. — Včeraj dopolnudne ukradel je nepoznan spretan tat zasebnici Ivani Höngmann, stanovanec v ulici Solitario hšt. 17, novčarko iz Zepa. V ukradeni novčarki bilo je različnega srebrnega denarja. — Čevljari Anton B. iz Dornberga dospel je včeraj s parnikom „Isea“, prisledkom iz Zadra v Trst. Na obali čakali so tega popotnika policijski agenti ter ga spravili pod ključ, kajti omenjenega čevljarja išče okr. glavarstvo v Zadru ne zaradi njeve čevljarske spremnosti, ampak zaradi tega, ker ima iz Zadra na duši nekako goljufijo.

Najnovejše vesti.

Zader 11. Deželni zbor je soglasno vprejel predlog poslanca Trigarija, da izreče svoje ogorčenje radi dogodka na gimnaziju v Spletu. Zajedno je vprejel dodatni predlog poslanca Klaiča, da treba to lojalno mišljenje dokazati tudi z dejanjem s tem, da zbor naloži deželnemu odboru, naj stavi v prihodnjem zasedanju predloge, kako dostenjno proslaviti cesarjev jubilej. Vladini zastopnik je izrekel nado, da vse prebivalstvo obsodi grdo dejanje v Spletu.

Arco 12. Nadvojvodova Albreht je obolel za pljučnico. Po noči ga je mučil kašelj. Moči povoljne.

Praga 11. Deželni zbor je vprejel soglasno poročilo odseka o popolnjenju železniških prog iz Češke v Trst. Deželni zbor izreka, da je tako skrajšanje neobhodno, potrebno, da se naveže izvoz Češke na avstrijsko pristanišče; poročilo pozivlja vlado, da zgradi železnicu čez Karavanke, ter nalaga deželnemu odboru, naj o teh sklepih obvesti vlado in deželne odbore v Trstu, v Istri, Kranjski, Koroški in na Zgornjem Avstrijskem.

Brno 11. Deželni zbor so zaključili danes. V svojem sklepčnem govoru je namestnik apostrofoval češke poslance, da treba jasno in natančno motriti razmere.

Trgovinske brzjavke. Budimpešta. Pienica za sponlad 6.52 Pienica za jesen 1895 6.89 do 6.91 Oves za sponlad 6.02 6.03 Rž nova 5.40-5.49 Koruzna za maj-juni 6.22-6.24.

Pienica nova od 78 kil. f. 6.55-6.60, od 79 kil. f. 6.60-6.65, od 80 kil. f. 6.65-6.70, od 81 kil. f. 6.70-6.75 od 82 kil. for. 6.75-6.80.

Jetmen 6.80-8.15; proslo 6.20-6.30. Pienica: Dobro ponube, povpraševanje dosti bolje. Trg usodočen Prodalo se je 38000 mt. Vreme: deževno.

Praga. Noraznirani sladkor na februar f. 12.05 mare 12.07%, maj 12.25%, dražja, nova letina 12.65.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in carino vred, odpošiljevat precej f. 28.25-29 Febr. Avg. f. 29.50 — Concassé za februar-mare 28.40 — Cetorni za februar, 30.75. V glavah (sedih) za februar 30.75

Havre. Kava Santos good average za februar 95.25 za junij 94.50 stalno.

Hamburg. Santos good average za mare 71.25 maj 76.25 september 75.25.

Dunajska borsa 12. februarja 1895

	danes	včeraj
</tbl